

gere som grundbelastningsværker og dermed undgå tomgang.

- 3) Renten. De høje omkostninger bevirker dernæst, at lånerenten får afgørende indflydelse på rentabiliteten.

Foruden gennemgang af problemer ved fabrikation af brændsel (uran) samt gennemgang af mulighederne for industriel udnyttelse af isotoper afsluttes bogen med en oversigt over udviklingen i anvendelsen af atomenergi i OEEC-landene samt U.S.A. Denne viser hvor store investeringer, der allerede er foretaget, samt antyder imponerende udviklingsprogrammer, hvis gennemførelse i høj grad er afhængig af en industri, der i god tid har forbedret sig på de særlige tekniske krav, der stilles.

Jørgen Harne.

Mette Koefoed Bjørnsen: Orientering i Samfundøkonomien. Schultz.

I tider da markedsplaner og valuta-balance er emner, der rigt illustreret optræder endog i B.T., må tiden være inde til, at ansvarlige samfundsborgere polerer deres viden op. De har nu lejlighed til at stifte bekendtskab med økonomien i moderne form i Mette K.B.'s bog, der er så tæt pakket med fakta og frugtbare betragtninger, at man næppe får andet af samme kvalitet på dansk for 6.75.

Bogen vil være udmærket til selvstudium, idet den jævnt og dog sagligt giver svar på talrige spørgsmål inden for emner som indkomst, forbrug og opsparing; penge, kredit og rente; arbejdsmarkedet; det økonomiske samkvem med udlandet; det offentlige økonomi; mål og midler i den økonomiske politik.

Den der har måttet undervise folk på et elementært stadium ud fra populære bøger i nationaløkonomi, hvori teorier kredsende omkring guldmøntfoden spiller en central rolle, vil drage et lettelsens suk over fremkomsten af denne bog. Moderne økonomiske tankegange er ikke altid lette at forstå. Det er derfor afgørende, at ræsonnementerne kommer uden anvendelse af tankeflugt, godtkøbs-betragtninger og regulært nonsens – ingredienser som visse hævdundne fremstillinger er så rige på. Den foreliggende bog opfylder de krav, man må stille til en sådan elementær lærebog. Det er da også slående at se den interesse, eleverne modtager den med. De forstår, at dette stof er noget, der kommer dem ved.

Skønt en lærebog, end nok så populær, ikke bør indlade sig i politisk polemik, kunne man dog i „Orientering i Samfundøkonomien“ dog have ønsket sig lidt mere om aktuelle politisk-økonomiske stridsspørgsmål. Det synes eksempelvis noget for summarisk, at referere: „Den betydelige udjævning af indkomstfordelingen, som er blevet resultatet af den førte skatte- og socialpolitik, betragtes som et meget væsentligt samfundsgode.“ (p. 37). Selv om det straks tilføjes, at opnåelsen af dette påståede samfundsgode har ført til mindre opsparing, savner man en videre redegørelse for, hvilke konsekvenser, gennemførelsen af udjævningsdogmerne har haft ikke blot for opsparingen, men også for, hvad deraf følger: utilstrækkelige investeringer, underskud på betalingsbalancen og inflation. Selv om disse emner er behandlet andre steder i bogen, mangler man undertiden som her lidt sammenhæng i kapitlerne. Man kan ikke vente, at ret mange jævne læsere selv kan passe brikkerne sammen.

Forfatterinden har på beundringsværdig vis søgt at komme bort fra de mere komplicerede og ikke altid lige frugtbare tankerækker i en større nationaløkonomi, hvis oplæg hun i nogen grad bygger på. Det er derfor lidt trist, når hun undtagelsesvis gentager fejl fra den større bog. I slutningen af kapitel 4 hævdes det således, at „der ikke synes at være nogen grænse for, hvor højt renten kan bringes til at stige . . .“. Så meget mere uforståelig bliver denne konklusion, som det i næste linje siges, at man netop derfor „kan karakterisere renten som en pris, der er

gere som grundbelastningsværker og dermed undgå tomgang.

- 3) Renten. De høje omkostninger bevirker dernæst, at lånerenten får afgørende indflydelse på rentabiliteten.

Foruden gennemgang af problemer ved fabrikation af brændsel (uran) samt gennemgang af mulighederne for industriel udnyttelse af isotoper afsluttes bogen med en oversigt over udviklingen i anvendelsen af atomenergi i OEEC-landene samt U.S.A. Denne viser hvor store investeringer, der allerede er foretaget, samt antyder imponerende udviklingsprogrammer, hvis gennemførelse i høj grad er afhængig af en industri, der i god tid har forbedret sig på de særlige tekniske krav, der stilles.

Jørgen Harne.

Mette Koefoed Bjørnsen: Orientering i Samfundøkonomien. Schultz.

I tider da markedsplaner og valuta-balance er emner, der rigt illustreret optræder endog i B.T., må tiden være inde til, at ansvarlige samfundsborgere polerer deres viden op. De har nu lejlighed til at stifte bekendtskab med økonomien i moderne form i Mette K.B.'s bog, der er så tæt pakket med fakta og frugtbare betragtninger, at man næppe får andet af samme kvalitet på dansk for 6.75.

Bogen vil være udmærket til selvstudium, idet den jævnt og dog sagligt giver svar på talrige spørgsmål inden for emner som indkomst, forbrug og opsparing; penge, kredit og rente; arbejdsmarkedet; det økonomiske samkvem med udlandet; det offentlige økonomi; mål og midler i den økonomiske politik.

Den der har måttet undervise folk på et elementært stadium ud fra populære bøger i nationaløkonomi, hvori teorier kredsende omkring guldmøntfoden spiller en central rolle, vil drage et lettelsens suk over fremkomsten af denne bog. Moderne økonomiske tankegange er ikke altid lette at forstå. Det er derfor afgørende, at ræsonnementerne kommer uden anvendelse af tankeflugt, godtkøbs-betragtninger og regulært nonsens – ingredienser som visse hævdede fremstillinger er så rige på. Den foreliggende bog opfylder de krav, man må stille til en sådan elementær lærebog. Det er da også slående at se den interesse, eleverne modtager den med. De forstår, at dette stof er noget, der kommer dem ved.

Skønt en lærebog, end nok så populær, ikke bør indlade sig i politisk polemik, kunne man dog i „Orientering i Samfundøkonomien“ dog have ønsket sig lidt mere om aktuelle politisk-økonomiske stridsspørgsmål. Det synes eksempelvis noget for summarisk, at referere: „Den betydelige udjævning af indkomstfordelingen, som er blevet resultatet af den førte skatte- og socialpolitik, betragtes som et meget væsentligt samfundsgode.“ (p. 37). Selv om det straks tilføjes, at opnåelsen af dette påståede samfundsgode har ført til mindre opsparing, savner man en videre redegørelse for, hvilke konsekvenser, gennemførelsen af udjævningsdogmerne har haft ikke blot for opsparingen, men også for, hvad deraf følger: utilstrækkelige investeringer, underskud på betalingsbalancen og inflation. Selv om disse emner er behandlet andre steder i bogen, mangler man undertiden som her lidt sammenhæng i kapitlerne. Man kan ikke vente, at ret mange jævne læsere selv kan passe brikkerne sammen.

Forfatterinden har på beundringsværdig vis søgt at komme bort fra de mere komplicerede og ikke altid lige frugtbare tankerækker i en større nationaløkonomi, hvis oplæg hun i nogen grad bygger på. Det er derfor lidt trist, når hun undtagelsesvis gentager fejl fra den større bog. I slutningen af kapitel 4 hævdes det således, at „der ikke synes at være nogen grænse for, hvor højt renten kan bringes til at stige . . .“. Så meget mere uforståelig bliver denne konklusion, som det i næste linje siges, at man netop derfor „kan karakterisere renten som en pris, der er

bestemt af politiske hensyn . . .". Det ville her have været betimeligt at sige rent ud, at hvor høj en rente man vil tolerere, afhænger af, hvor høj en løn fagforeningerne kræver, kombineret med størrelsen af den arbejdsløshed – skabt heraf – man vil tolerere. Man kan nok være neutral økonom og dog fremdrage disse ikke mindst for Danmark så aktuelle aspekter.

På samme måde kan man ikke lade være at ærgre sig over, at der er udkommet endnu en nationaløkonomi, der behændigt styrer uden om det faktum, at der eksisterer to pengebegreber, af hvilke betydningen „indkomst“ er lige så vigtig som versionen „betalingsmidler“. Når man tager i betragtning, hvilken forvirring manglende evne til at skelne mellem disse to begreber har skabt ikke blot for nationalbankdirektører og finansministre, men også for avancerede lærebogsforfattere tillige med disses læsere, må det beklages, at der er forspildt endnu en chance for at støtte det arbejde som professor Jørgen Pedersen som den eneste herhjemme har gjort noget ud af.

Disse kritik-punkter bør imidlertid ikke fordunkle det forhold, at Mette K.B. har bragt en udmærket bog på markedet. Folk, der har meget travlt, kan nøjes med at følge historierne udvikling i marginen, hvor det hele står i komprimeret form i lighed med Saxo's Krønike og Marshall's Principles of Economics. Det bør også nævnes, at bogen i modsætning til visse mere prætentiose værker uden beregning indeholder et emneregister og dertil redelige kildeangivelser – en praksis som ikke er synderligt udbredt blandt danske lærebogsforfattere, om hvem man undertiden må tro, at de enten har været ude for åbenbaringer eller også er trådt ind i de originale tænkeres rækker.

Jørgen Gram. J

Oversigter fra O.E.E.C.

O.E.E.C.'s statistikker og oversigter er

i mange tilfælde nyttige supplementter til vor hjemlige statistik, ganske simpelt fordi man får ensartede oplysninger fra de forskellige lande. Naturligvis er der mange streger, hvor der burde have været tal, men hellere en streg end et skønnet tal, hvor skønnet går ud over den usikkerhed der ligger på alle optællinger.

O.E.E.C. udsender mange statistikker, der ikke alle er velegnede til ethvert formål. Derfor må man gøre sig klart hvad man søger. Hvis det f.eks. er tal til en detaljeret markedsundersøgelse for et speciale emne for en række lande, kan man ikke bruge den nylig udsendte *Industrial Statistics, 1900-1957*, 14 sh., 174 s. Denne bog giver derimod udviklingen i en række hovedprodukters produktion i O.E.E.C.-landene i nævnte åremål, og tallene må være anvendelige til trendanalyser indenfor de forskellige brancher.

Et talmateriale for udviklingen på et helt andet felt har man i *Economic Development of Overseas Countries and Territories associated with OEEC Member Countries*, 274 sider, 20 sh.

Selv om denne bogs formål først og fremmest er at fungere som rapport fra OEEC's komité for oversøiske områder, der er tilknyttet medlemslandene, og selv om oplægget måske er mere erhvervsgeografisk end økonomisk, er der dog for en række koloniområder gode beskrivelser af produktionsudviklingen, udviklingen i investeringen og udviklingen i udenrigshandelen, som kan have interesse for virksomheder, som enten allerede eksporterer til sådanne markeder, eller som undersøger mulighederne herfor.

Det er klart at der indenfor en organisation som OEEC må gøre sig visse vanskeligheder gældende af semantisk art. Vanskeligheder der måske ikke bliver mindre når OEEC's materiale skal læses udenfor de kredse, der til daglig snakker om sagerne. Et forsøg på at komme denne vanskelighed til livs har man i udsendelsen af *Glossary and definitions, Terms*